

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

EGÉSZ ÉVRE 16.— K | FÉL ÉVRE 8.— K
NEGYED ÉVRE 4.— K

FŐSZERKESZTŐ

DR. BISCHITZ BÉLA

ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.

TELEFON 108—60.

HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

A bánya- és kohóipari minisztérium.

— Az átmeneti gazdaság szervezése. —

A kormány központi hatóságot létesít az átmeneti gazdaság szervezésére. Az átmeneti gazdaság helyes szervezése döntő fontosságú az ország sorsára egy nemzedék idejére. Ezért szükségesnek tartom a magyar bányászati és kohászati kérdéseket részletesebben megvilágítani, megjegyezvén, hogy az ország érdeke ezen iparágak átszervezését legsürgősebben megkívánja, mert egy kincs kitermelése akkor lehet a legnagyobb, ha minden dolgozó ember munkáját a legjobb termelőrendszerrel és a legjobb termelő eszközökkel végzi el. Szükséges, hogy minden termelő munkát végző ember a lehető legracionálisabban dolgozzék.

A legnagyobb munkaeredmény csak úgy érhető el, ha a szellemi vagy izomerő munkásságnak olyan keresete van, hogy az a mindenkori életviszonyoknak megfeleljen.

A munkaeredmény azonkívül az egyének lelki tényezőitől is függ, vagyis ha a munkálkodó egyének mindenkor jól érzik magukat.

Az egész ország munkájának eredménye annál nagyobb lesz, minél célszerűbben fogjuk a munkákat osztályozni, csoportosítani, összesíteni. Ezek volnának azok az elvek, amelyek minden üzhető helyes gazdaságpolitikának irányítói kell, hogy legyenek.

Ezek az elvek a magyar bányászatra és kohászatra is alkalmazandók.

A napilapok szakrovatai az utolsó negyedévben, különböző minisztériumok létesítésével foglalkoznak: Szociális minisztérium, egészségügyi minisztérium, hadiőzvegyek, hadiárvák, rokkantak minisztériuma stb.

Ezek azonban mind olyan szervezetek lesznek, amelyek óriási vagyont, tőkét, pénzt, jövedelmet emésztenek, de soha jövedelmet nem produkálnak.

Ahány jövedelmet fogyasztó minisztériumot létesítenek, éppen annyi tőkét produkáló minisztériumot kell életbe léptetni, mivel különben felborulna a pénzügyi egyensúly az egész országban.

A magyar bányászati és kohászati gazdasági átszervezése egy igen célszerű jövedelmi forrást képezhetne. Az átszervezésnél szem előtt tartandó, irányelvnek kimondandó volna, hogy minden elem, ásvány, kőzet, anyag, amely a földgömb atmoszférájából, hidroszférájából, lithoszférájából nyerhető és feldolgozható, a bányászati és kohászati minisztériumhoz beosztandó. Ezen osztályokhoz kell még a segédforumokat is beosztani, valamint az összes szükséges segédhivatalokat szintén hozzácsatolni. A bányászati és kohászati minisztérium a fenti elv szerint a következő osztályokból és ágakból állhatna:

A bánya- és kohóipari minisztérium szervezése.

A létesítendő fő- és alosztályok volnának:

I. Közös bányahatósági osztály.

1. Bányászati és kohászati, felügyeleti osztály,
2. bányatársulások osztálya, nyugdíjosztály stb.,

3. munkásügyi osztály, munkásbiztosítás,
4. munkaközvetítési osztály.

II. Közös geológiai osztály.

1. Kutatási osztály,
2. mélyfúrászati osztály.

III. Közös gépészeti osztály.

1. Bányászati alosztály,
2. kohászati alosztály.

IV. Közös tervezési osztály.

1. Bányászati,
2. kohászati.

V. Közös jogügyi osztály.

1. Bányászati,
2. kohászati.

VI. Közös irodavezetési és kezelési osztály.

1. Bányászati,
2. kohászati.

VII. Közös kereskedelmi, elárúsító osztály.

1. Bányászati,
2. kohászati.

VIII. Közös anyagbeszerzési osztály.

IX. Közös főpénztári osztály.

X. Közös számviteli és könyvelési osztály.

XI. Közös egészségügyi osztály, orvosi, kórházi, betegápolási osztály.

XII. Közös élelmi, ruházati, lakásügy, munkásjóléti osztály, népfürdő, sport, testápolás stb.

XIII. Közös munkás oktatásügyi, iskolaügyi, népnevelési osztály.

XIV. Közös főiskolai, bányaiskolai, szabadalmi osztály.

XV. Fémkohászati osztály.

XVI. Pénzverészeti osztály.

XVII. Fémjelzési osztály (Puncierung).

XVIII. Vaskohászati osztály.

1. Nyersvas gyártás.
2. Kovácsolt vas gyártás.
3. Acélgártás.
4. Összes vas- és acélárak gyártása.
5. Hidépitészeti osztály.
6. Ágyugyártás.
7. Hidfelszerelések gyártása.
8. Általános fegyvergyártási osztály.
9. Kokszgyártás.
10. Csavar- és szerszámgyártás.
11. Vasúti és építkezési anyagok gyártása.
12. Gazdasági gépek, vasúti gépek gyártása.
13. Csőgyártás, edénygyártás stb.
14. Az összes villamosgépek és felszerelések gyártása.

XIX. Sóbányászati, sóárusítás.

XX. Szénbányászati és szénárusítás.

XXI. Vasércbányászati.

XXII. Fémkohászati.

XXIII. Közös vegyelemzési osztály.

XXIV. Drágakövek, az egész kőbányászati, nyers kővek termelése és elárúsítása, magnézit termelése.

XXV. Az összes vizierők kihasználása erőfejlesztésre, érc előkészítésére, aranymosásra, szénmosásra stb.

XXVI. Földgáz, földszurok, földolaj termelése, felhasználása, elárúsítása, kutatása.

XXVII. Kéllsó termelése, kutatása, sóoldatok felhasználása, vegyészeti ipar létesítése.

XXVIII. Tengeri só termelése.

XXIX. Calciumkarból gyártása, gipszgyártás, galicgyártás, asbest termelés, grafit- és tőzegtermelés, asfalt termelés stb.

- XXX. Az összes, a levegőből termelendő elemek (nitrogén) műtrágyához stb.
- XXXI. Agyag- és márgatermelés, cementgyártás, agyagipar, alumíniumgyártás, téglagyártás, kvarc- és homoktermelés és az üvegyártáshoz stb.
- XXXII. Alagutak kijavitása, kutak mélyítése, földalatti csatornák építése, vízforrások kutatása, földalatti vízvezetékek kiépítése stb.
- XXXIII. Az összes ásványvízforrások kezelése, kutatása, értékesítése.
- XXXIV. A lópor, robbanóanyagok gyártása és a gyárak ellenőrzése.
- XXXV. Az összes bánya- és kohóadók kivétele, ellenőrzése, helyes megítélése.
- XXXVI. A bányamonopóliumok ellenőrzése, kezelése, célszerűbb értékesítése.
- XXXVII. Az összes külföldi bánya- és kohóügylek állandó tanulmányi osztálya.
- XXXVIII. Az összes belföldi állami és magánbánya- és kohóüzemeket ellenőrző osztály, üzleti szempontból véve.

Indokolás: Ezen fenti osztályok ma is léteznek, óriási személyzetet foglalkoztatnak, drága kezelési költségeket okoznak. Az eredmény azonban negatív, mert a központi vezetés hiányzik. Ha az összesítés a fenti elvek szerint egy külön minisztériumban összpontosítva lesz, akkor az állam óriási jövedelmeket képes lesz igazságos, megengedhető módon és uton produkálni. Jelenleg négy minisztérium foglalkozik a fenti ügyekkel, a pénzügyminisztérium, a földművelési, a kereskedelmi, a honvédelmi minisztériumok. Sokszor hatás összeütközések keletkeznek, amelyek az egész vezetés hátrányára szolgálnak, különösen a bányahatósági és iparfelügyeleti közreműködés most sincs élesen elkülönítve, sok esetben zavarokat okoz.

Vannak még furcsább esetek, például a sósfürdők. Vizakna, Marosujvár, Aknaszlatina, Dés, Szováta, Remete stb., a sós vizet a bányák s a pénzügyminiszter adja, a fürdőt azonban már a földművelésügyi miniszter kezeli, ilyen eset jelenleg igen sok van.

Különböző engedélyadások fordulnak elő, ahol ma sem tudják, ki a jogos engedélyező fórum, a bányahatóság, a kereskedelmi miniszter, vagy a közigazgatási hatóság. Tiszta lelkiismerettel állítom, hogy ezen minisztérium, ha ügyesen össze lesz állítva, kipróbált emberek kerülnek az osztályok élére, óriási jövedelmet lehet az államnak biztosítani anélkül, hogy a jövedelememelés új terhek alapján keletkezzen. A főelőny volna még azonkívül az, hogy a magyar bányászat és kohászat rendszeresen és hirtelen fejlődne és ezen új minisztérium létesítésével nem utánozunk a külföldet.

Ilyen helyes és jó beosztás és központi vezetés eddig sehol a világon nem létezik. Ezen új intézmény nem az állami bánya- és kohóipart emelné, hanem a magánüzemeket is erősen támogatná. Ha ezen tervet a harmincnégy osztálya miatt nagy költségeket okozna, vagy a tervezet kivételét megnehezítené, akkor a harmincnégy osztályt igen könnyen a következő főosztályba összefoglalható:

1. Bányahatósági és jogügyi osztály.
2. Geológiai és kutatási osztály.
3. Bányászati osztály.
4. Vaskohászati osztály.
5. Fémkohászati osztály.
6. Tanügyi osztály.
7. Egészségügyi osztály.
8. Kereskedelmi osztály.
9. Pénztári osztály.
10. Számvevőszéki osztály.
11. Beszerzési és eladási osztály.
12. Földgáz osztály.
13. Üzemi osztály.
14. Monopólium osztály.

Andreics János,
okl. bányamérnök.

HAZAI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy azt meghosszabbítani sziveskedjenek.

Uj titkos tanácsosok. A király *Madarassy Gábor* pénzügyminiszteri és *Perényi Zsigmond* báró belügyminiszteri államtitkárnak a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

Kinevezés. A király *Réz Géza* főbányatanácsost és *Kövesi Antalt*, a selmezbányai bányászati és erdészeti főiskola II. osztályu rendes tanárait folyó évi május 1-től számítandó joghatállyal a VI. fizetési osztályba I. osztályu rendes tanárokká kinevezte.

A m. kir. pénzügyminiszter *Punyi Imre* ideiglenes bányagyakornokot jelen állomáshelyén való meghagyása mellett a X. fizetési osztályba segédmérnöké, *Krutkovszky Károly*, *Rácz Lajos*, *Lengyel József*, *Faller Gusztáv* és *Steuer Simon* ideiglenes bányagyakornokokat jelen állomáshelyükön való meghagyása mellett a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű segédmérnöké kinevezte.

Halálozás. *Hámori Biró Ármin*, a Rimamurány-Salgóterjáni Vasmű Részvénytársaság vezérigazgatója Karlsbadban hirtelen elhunyt. Halála a magyar vasiparra, amelynek vezére volt, nély gyászt jelent.

A Rimamurányi az ő vezetése alatt fejlődött azzá a hatalmas tényezővé, amely ma már a nemzetközi vasipari körökben is tekintélyes szerepet játszik. Egész fiatal korában Ausztriából jött Magyarországra s itt egész tudásával arra törekedett, hogy a magyar vasipart oly faktorrá tegye, amely a legadázabb versenyben is megállja helyét. Alapos ismeretei és rendíthetetlen igazságszeretete folytán bel- és külföldi szakörökben egyaránt nagy tekintélynek örvendett. Néhány hónappal ezelőtt egész csendesen megünnepelte negyvenéves működésének évfordulóját. Nagy érdemeit legfelsőbb helyen is méltányolták, régebben a magyar nemességet kapta, a közelmúltban pedig a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjével tüntették ki. Halálát felesége, született *Lanczy Anna*, gyermekei: *Biró Pál* dr. és *Biró Rudolf*, a Rimamurányi igazgatói, *Biró Leó*, a Kereskedelmi Bank aligazgatója, leánya: *Helén* és ennek ferje gyászolják.

Holttestét Karlsbadból hazahozták és temetése június 7-én a Rimamurányi Nádor-utcai palotájából volt, amelyen közéletünk számos kitűnősége jelent meg.

Kirendelés. A hadügyminisztérium *B. Kováts Géza* bányatanácsos tüzérfőhadnagyot Nagybányára rendelte a bányászat katonai parancsnokául.

Hibakiigazítás. A hazai kénkovandbányászat fejlődése a *világháburu alatt* című cikkünkben a következő sajtóhibák fordultak elő: 22,5 „kilométer“ helyett „kilowatt“; „kevesebb“ helyett „több“; „de utóbb szintén feni bányatársaság érdekkörébe került“ megjegyzés más kéziratból tévesen került a cikkbe. Második cikk: „1 1/2 tonna“ helyett „15 tonna“, „5 Wy tonna“ helyett „5 Wg.“, „Cujítás“ helyett „építés“, „55 kilométer“ helyett „55 km.“, „46 kilométer“ helyett „46 km.“ értendő.

A Gyáriparosok szövetségének új igazgatója. A Magyar gyáriparosok országos szövetsége a külügyminiszteri osztályfőnökké kinevezett *Gratz Gusztáv* helyébe *Fenyő Miksát* választotta meg a szövetség ügyvezető igazgatójává. Ezt a választást őszinte örömmel fogadják az összes érdekeltek, ahol *Fenyő Miksa* értékes munkásságát régóta ismerik és teljes mértékben megbecsülik.

A gróf *Csáky László* prakfalvi vas- és acélgár r.-t. évek óta szünetelő antimónbányáját — mint értesülünk — üzembe helyezte.

**Ha érdeklődik, ha rendel,
hivatkozzék „A Bányá“-ra.**

A Magyarhoni Földtani Társulatnak június 6-án, a magy. kir. Földtani Intézet ülésében szakülést tartott.

Kutató-kirendeltség felállítása. A m. kir. pénzügy-miniszter az ország délnyugati részeiben végzendő kutató-furások vezetésére Kaposvár székhellyel egy új kutató-kirendeltség felállítását rendelte el és a kutató-kirendeltséghez Szmolka Nándort, a kolozsvári m. kir. kutatóbányahivataltól szolgálatot teljesítő bányafőmérnököt, valamint Pávai Vajna Ferenc dr.-t, a selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolánál szolgálatot teljesítő geologus mérnököt áthelyezte, Jamblich Jánost, a pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszéknél szolgálatot teljesítő számvisztet pedig ugyanoda kirendelte.

Rudvas rekvizitálása. A honvédelmi miniszter június 1-i kelettel 11.667/eln. 20/b—1917. szám alatt rendeletet bocsátott ki, amely szerint a június 5-én a Magyarországon lévő építőmesterek, építővállalatok, vaskereskedők, építőanyagkereskedők, kereskedelmi és gyári vállalatok képviselőinek és ügynökeinek, bankok áruosztályainak, raktári és szállítványozó vállalatoknak birtokában vagy őrzetében lévő 5—20 mm. vastag gömb és négyzetvasat, beleértve a betonvasat is, június 20—30 között a budapesti cs. és kir. erődépítési igazgatóságnak be kell szolgáltatni. Készleteiket nem tartoznak beszolgáltatni a vasművek és vasat feldolgozó gyárak, továbbá azok, akiknek egész készletük nem éri el az 1000 kgrmot és azok sem, akiknek a birtokukban lévő árura a katonai igazgatás megrendeléseire van szükségük. Azok, akiknek a készletük az 1000 kgrmot meghaladja, az egész mennyiségnek 20%-át visszatartathatják. A rendelet a beszolgáltatandó rudvasért 100 kgrmonként 45 korona alapárát állapít meg a szokásos felárakkal.

Alaptőkeemelés. A Schlick-Nicholson gép-, vasgőz- és hajógyár r.-t. legutóbbi rendkívüli közgyűlésén a társaság alaptőkéjének 8.000.000 K-ról 12 millió K-ra való felemelését határozta el 20.000 darab, egyenként 200 K névértékű új részvény kibocsátás útján. Az új részvényekre a részvényeseknek elővételi jogot biztosítanak olyképpen, hogy minden két darab régi részvény után egy darab új részvényt kaphatnak 320 K kibocsátási árfolyamon.

A szénbányák bevonult munkásainak hazaküldése. Köztudomású, hogy széntermelésünk fokozásának legfőbb akadálya a munkáshiány. A bányavállalatok a háború kezdete óta szüntelenül kérték a hadvezetőséget, hogy szabadságolja, illetve ossza be a régi munkahelyükre a bevonult tanult bányamunkásokat. Csak most sikerült e részben olyan eredményt elérniük, mely alkalmasnak látszik arra, hogy régi panaszukat teljes mértékben orvosolja. Ertesüléseink szerint a hadsereg főparancsnokság május 22-én rendeletet bocsátott ki, amely szerint a harcúterén levő és bármely évjáratba tartozó összes legénységi állomány katonákat, akik bevonulásuk előtt a monarchia területén, vagy külföldön valamely szénbányában dolgoztak, haladéknélkül vissza kell küldeni. Ezeket a szabadságolt katonákat a szénbányák termelésének fokozása érdekében szét fogják osztani a különböző bányavállalatok között.

A Lipták dr. és társa építési és vasipari r.-t. igazgató-ága június 6-án állapította meg az 1916. üzletév mérlegét. A mérleg adatai szerint az értécsökkenési tartaléknak 3.069.520 K-val való dotálása után 1.807.351 K tiszta nyereség mutatkozik, amelyre vonatkozólag az igazgatóság azt a javaslatot terjeszti a június hó 19-ére egybehívott évi rendes közgyűlés elé, hogy abból 6%-os. vagyis részvényenként 12 K, összesen tehát 1.200.000 K osztalék fizetössék ki és az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 379.575 K-át pedig az 1917. üzletév számlájára vigyék át. A mérleg- és eredményszámla adatai a következők:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet 107.688.94 K. Ingatlanok 12.691.745.06 K. Bányatelepek 1.031.899.30 K. Gépek, berendezések, felszerelések 32.219.800.85 K. Értékpapírok 2.219.500 K. Készletek 12.184.166.16 K. Adások 4.853.069.24 K. Óvadékok 2.617.873.17 K. Átmenő tételek 133.973.65 K. Összesen 63.089.716.17 K. **Teljes:** Részvényrész 20.000.000 K. Tartalékalap 1.503.028.69 K. Értécsökkenési tartalék (1915. december 31-én 2.934.625.69 K. 1916. évi dotáció 3.069.520.31 K.) együtt 6.004.146 K. Haddió-tartalék 250.000 K. Elfogadványok 141.120 K. Hitelezők 35.760.154.99 K. Óvadékok céljaira kölesönvott értékpapírok 2.593.915.10 K. Nyereség 1.807.351.39 K. Összesen 68.059.716.17 K. **Irdmény-számla. Veszteség:** Igazgatói és tisztviselői fizetések és lakbérek 520.149.85 K. Költések 1.307.911.98 K. Kamatok 1.309.216.15 K. Adó 220.707.96 K. Értécsökkenési alap növelése 3.069.520.31 K. Nyereség-egyenleg 1.807.351.39 K. Összesen 8.234.857.64 K. Nyereség: Nyereség-áthozat az 1915. évről 288.846.09 K. Üzemi felesleg 7.946.010.95 K. Összesen 8.234.857.64 K.

A Magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete most adta ki huszonhatodik évi jelentését, amely beszámol az egyesület tevékenységéről az 1917-iki esztendőben. Az egyesület az elmúlt évben küzdelmet folytatott a munkásanyag megtartásáért, foglalkozott a munkások élelmezésének kérdésével és a háború áldozatainak az ügyeivel. A tüzelő- és gyártási anyagokért is fokozott tevékenységet fejtett ki. A jelentésben külön rész tárgyalja a munkásügyi szervezet működését.

Bolgár réz Németországnak. A bolgár minisztertanács elhatározta, hogy Bor rézbányáját, amely Bulgáriának Szerbia által elhódított részében fekszik s a leggazdagabb rézbányája a Balkánnak, a háború tartamára kitermelésre Németországnak engedi át. A bori bánya a harmadik legnagyobb rézbánya Európának.

Cégjegyzési hír. Felsőmagyarországi bánya- és kohóipari részvénytársaság Pásztor Mátyás tisztviselőjét cégjegyzési jogosultsággal ruházta föl.

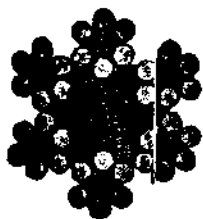
Dobsinai rézművek részvénytársaság örgróf Palavicini György igazgatósági tagját a cégjegyzékből töröltette.

Mérleg. A Dunaharaszti Cementár- és Mészhomok-téglagyár r.-t. 1916. évi mérlegét 600.000 korona alaptőke mellett 50.527 korona veszteséggel zárta, szemben az előző évi 44.036 korona veszteséggel.

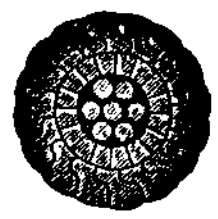
A Zsolnai és Lédéci portlandcementgyárak r.-t., amelynek összes részvényei a Boocsiú cementgyári unió r.-t. tárcájában vannak. 1916. évi mérlegét 444.042 korona vesz-

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság
BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: — 60-11, 66-12, 60-13, 66-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonitvezetékek, ♦♦♦♦♦♦♦♦ szerelvények stb. ♦♦♦♦♦♦♦♦

teséggel zárta az előző évi 474.376 korona veszteséggel szemben. Az alaptőke 5 millió korona.

A Szamosújvári Téglagyár és Építőanyagipar r.-t. 1916. évi mérlege 100.000 korona alaptőke mellett 16.270 korona veszteséggel zárul, szemben az előző évről áthozott 11.530 korona veszteséggel.

A Teudloff-Dittrich Budapesti Armatura-, Szivattyu- és Gépgyár r.-t. 1916. évi mérlege 360.269 korona nyereséggel zárul, úgy, hogy az előző évről áthozott 336.621 korona veszteség leírása után a tiszta nyereség 23.648 korona. Az Angol-osztrák bank által alapított vállalat alapitőkéje 2.250.000 korona.

A Standard Műszaki Kereskedelmi r.-t. 1916. évi mérlege 843.204 K (az előző évben 386.187 K) bruttó bevétel mellett 187.479 (118.400) K tiszta nyereséggel zárul. Az alaptőke 1 1/3 millió K.

A Langfelder V. gépgyár r.-t. 1916-ban 1.009.815 K (1915-ben 892.228 K) nyers hasznót ért el, amiből az előző évi 10.512 K veszteség levonása után a tiszta nyereség 52.664 K. Az alaptőke 1.400.000 K.

Szállítás. Építési anyagok. A wieni cs. kir. Nordwestbahn igazgatósága versenytárgyalást írt ki az 1917. év második felében és az 1918. évben szükséges anyagok szállítására és pedig:

400.000 kg.	lokomotív tüszekrényéhez boltíves chamottkővek.	
60.000 "	kupolkemencéhez boltíves chamottkővek.	
50.000 "	chamottliszt (por).	
1.500 q	salakcement.	
200 "	románcement.	
2.500 "	fehérmész.	
40.000 m ³	felépítményi kavics.	
7.000 "	utkavics.	
25.000 q	portlandcement.	
10.000 "	hydraulikus építési mész.	

A feltételek és hővebb adatok fentnevezett igazgatóság III/2. irodájában (Wien, XX/2, Nordwestbahnhof) megtekinthetők.

Az ajánlatok június hó 30-áig nyújtandók be.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Huf A.-G. für Bergbau und Elektrizität, Straßburg. Die Gesellschaft, die bekanntlich in Lothringen Kohlenbergwerke und eine elektrische Überlandzentrale betreibt, verzeichnet für 1916 eine Gesamtförderung von brutto 230.383 und netto 220.364 t, das ist 48.139 t mehr als im Vorjahr. Der Wert der Förderung wird mit 4.31 Millionen Mark angegeben. Die elektrische Zentrale erzeugte 47.36 (26.85) Mill. Kwst. Der Überschuss aus dem Kohlenbergbau hat sich von 800.977 auf 1.144.289 Mk. erhöht. Andererseits sind auch die Unkosten einschließlich Steuern und Förderabgaben unter Abzug der Zinsverrechnung für die Überlandzentrale von 89.563 auf 211.875 Mk. gestiegen. Anleihezinsen erforderten 351.650 (354.340) Mk., so dass sich ein Überschuss von 592.004 (351.974) Mk. ergibt. Zu Abschreibungen werden 594.520 (361.989) Mk. verwandt, wonach 19.533 (22.047) Mk. für neue Rechnung bleiben. Wie die Überlandzentrale abgeschlossen hat, ist nicht ersichtlich. Es wird darüber nur gesagt, dass ihr wirtschaftliches Ergebnis nicht günstig sein konnte, weil die Unkosten und Löhne stark gestiegen sind, während die Einnahmen durch Vertrag festgelegt waren. Die Gesamtanlagen der Überlandzentrale stehen mit 10.76 (9.98) Mill. Mk. zu Buch, denen ein Tilgungskonto von 0.93 (0.55) Mill. Mk. gegenübersteht. Die Bergwerksanlagen haben einen Buchwert von 6.15 (5.58) Mill. Mk., wozu 1.26 Mill. Mark sonstige Bauten und Anlagen treten. Die Kreditoren des Bergwerksbetriebes haben sich von 4.60 weiter auf 5.65 Millionen Mark erhöht. Bekanntlich wird die Ausgabe weiterer 2.5 Mill. Mk. Obligationen beauftragt. Die bisherige Anleihschuld beträgt bereits 7.66 Mill. Mk. Die Reserve enthält 1.18 Mil. Mk. bei 8.25 Millionen Mark Aktienkapital.

Eiswerk Wülfel, Hannover-Wülfel. Nach dem Bericht für 1915/16 sei der (ziffernmässig wieder nicht genannte) Umsatz im Vergleich zum Vorjahr wieder gestiegen. Die Gesellschaft war in allen Teilen bis an die Grenze ihrer Leistungsfähigkeit beschäftigt und zwar ausschliesslich für die Herstellung des normalen Fabrikationsartikels „Transmissionen“. Bei 1.407.125 (1.144.630) Mk. Betriebsüberschuss beziffert sich der Reingewinn nach 242.698 (142.680) Mk. verstärkten Abschreibungen zuzüglich unverändert 135.000 Mk. Vortrag auf 486.790 (413.677) Mk. Die Dividende auf das 1.674.000 Mk. betragende Aktienkapital wird bekanntlich mit 12 gegen i. V. 8% vorgeschlagen, 100.000 (110.000) Mk. der Wohlfahrtskasse für

Arbeiter und Angestellte überwiesen, sowie unverändert 135.000 Mk. vorgetragen. In das laufende Geschäftsjahr sei die Gesellschaft gegenüber dem Vorjahr mit einem um mehr als das Doppelte höheren Auftragsbestände eingetreten, und der Zug an neuen Bestellungen habe seitdem, von Monat zu Monat steigend einen Umfang angenommen, wie er selbst in glänzenden Friedenszeiten nicht zu verzeichnen war, so dass sie gegenwärtig bis zum Schlusse des Jahres 1917 voll beschäftigt sein wird.

Gewerkschaft Saale, Kaliwerk in Schlettau. Die den Halleschen Kaliwerken nächstehende Gewerkschaft verzeichnet für das abgelaufene Jahr einen Versand von 17.957 (12.986) dz K₂O. Ihre vorläufige Beteiligung am Kaliabsatz ging von 1.670 auf 1.489 Tausendsteil zurück. Die Verarbeitung der Salze der Gewerkschaft erfolgte wider in der gemeinsam betriebenen Fabrik der Halleschen Kaliwerke. Die Anschlussarbeiten konnten soweit gefördert werden, dass die Gewerkschaft im Januar d. J. die Zuteilung der endgültigen Beteiligungsziffer beantragen konnte, die inzwischen mit 67% der Durchschnittsbeteiligungen ab 1. März 1917 zuerkannt wurde. Das Jahres erg.-bis ist ein Betriebsverlust von 36.628 Mk. während die Abschreibungen 50.292 Mk. betragen. Der Verlustvortrag erhöht sich unter Hinzurechnung der Unkosten und Zinsen auf 886.759 Mk.

Deutsche Vacuum Oel A.-G. Hamburg. Im Geschäftsjahr 1916 war die Gesellschaft nicht minder stark beschäftigt als im Jahre 1915, und die beiden Werke in Schuttau an der Elbe und Oslebschhausen bei Bremen hatten vollauf zu tun um die Nachfrage zu befriedigen. Die Versorgung mit Rohware stellt sich leider noch schwieriger als im vorhergegangenen Jahre. Die Verkaufspreise der Gesellschaft wurden stets im Einvernehmen mit der Kriegsschmieröl-Gesellschaft m. b. H. Berlin festgesetzt. Die Fabriken sind auch im laufenden Jahre gut beschäftigt gewesen und die Verwaltung erwartet wiederum ein zufriedenstellendes Ergebnis, wenn es möglich ist, die erforderlichen Rohmaterialien für die Fabriken zu beschaffen.

Gewerkschaft der Steinkohlenbergwerkes „Vereinigte Helene und Amalie“. Essen. Die grosse nachfrage nach allen erzeugnissen des Kohlen- und Koksmarktes hielt währen des ganzen Jahres 1916 an und konnte nur zum Teil befriedigt werden. Die Beteiligungsziffern der Gewerkschaft im neuen Syndikat betragen in Kohlen 1.015.000 t, in Koks 357.800 t, in Brikets 72.000 t. Der Betriebsgewinn beträgt 2.13 Mill. (i. V. nach Absetzung von Mark 34.057 Ausgaben für Bergschäden 1.90 Mill.) Mk. An ausbeute wurden 1.250.000 (1.000.000) Mk. verteilt und der Rest von 882.106 (901.065) Mk. zu Abschreibungen benutzt.

